

G. F. Hendelis. Oratorija *Mesija*.

Arī dižu cilvēku dzīvē bieži mēdz būt kāpumi un kritumi. Georgs Frīdrihs Hendelis nebūt nebija izņēmums.

Kad Hendelim bija jau tuvu 60 gadiem, viņa veselība un mūziķa karjera bruka. Publikai un aristokrātijai viņš vairs isti neinteresēja. Tiem labāk patika ieceļojušie itāļu komponisti un mūziķi. Bieži atklājās, ka viņa koncertu afišas ir norautas, tādēļ maz bija klausītāju zālēs ... un Hendelis plānoja pamest Angliju.

Bet, kā zināms, dzīvē mēdz būt negaidīti pavērsieni. 1741. gada vasaras beigās 24 dienu laikā Hendelis uzraksta savu slavenāko darbu - oratoriju *Mesija*. Oratorija ir mūzikas žanrs, kas ir līdzīgs operai, tikai dziedātajiem nav jābūt aktieriem, nav dekorētas teātra skatuves, nav speciālu varoņu tērpu. Viss ir vienkārši - stāvot uz vietas dzied solisti, koris un spēlē orķestris.

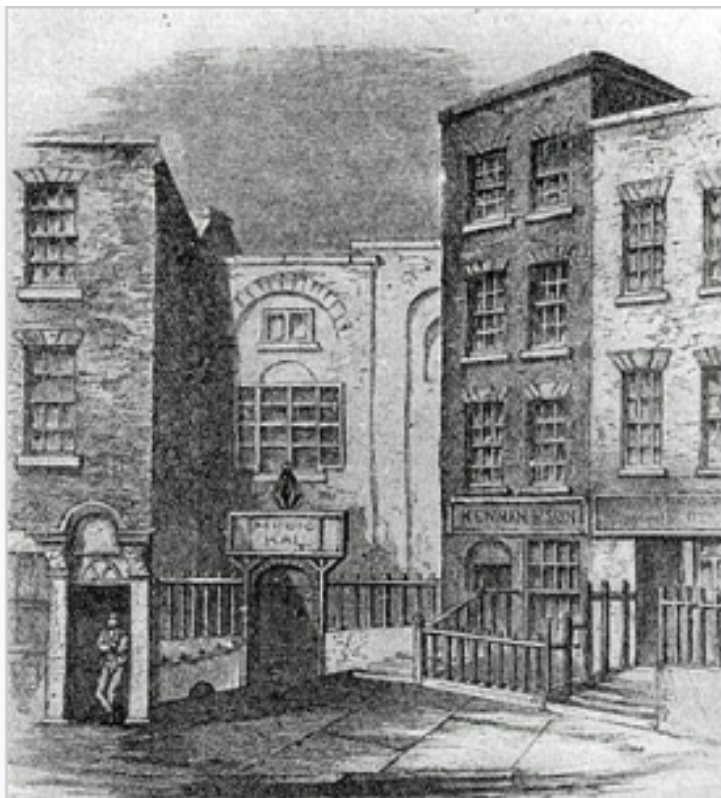
Ko nozīmē vārds “Mesija”? Mesija - tulkojumā ir Pestītājs, Glābējs, cilvēki viņu pazīst kā Jēzu, kura piedzimšanu svinam Ziemassvētkos.



1742. gada aprīlī Dublinā Hendelis pats vadīja šīs oratorijas atskaņojumu. Tas bija labdarības koncerts. Arī visus vēlākos šīs oratorijas atskaņojuma ieņēmumus Hendelis ziedoja Londonas bāreņu namiem, pamestiem bērniem. Bet neskatoties uz to, ka oratorija stāsta par mazā bērniņa Jēzus piedzimšanu, viņa labajiem darbiem šeit uz zemes, arī viņa sišanu krustā un augšāmcelšanos, Londonas baznīcas nelāva šo darbu atskaņot savās

baznīcu velvēs. Baznīckungi lika arī Hendeļa doto nosaukumu “Mesija” nomainīt. Afišās sākotnēji bija rakstīts “Garīgā oratorija”. Nav jau nepareizi, bet Hendelis bija iecerējis citādi.

Viņš šo darbu nemitīgi uzlaboja. Mainīja āriju notis, jo atkal bija jāreķinās ar dziedātājiem, šoreiz, nevis dziedātāju untumiem, bet viņu balsu tehniskām iespējām. Taču baznīcu nostāja neietekmēja klausītāju pieplūdumu koncertzālēs vai dažādos saietu namos. Dublīnas afišās bija pat lūgums dāmām nenākt uz koncertu savās ļoti kuplajās kreolīna kleitās, lai būtu iespēja pēc iespējas vairākiem cilvēkiem apmeklēt koncertu.



Lielā Mūzikas zāle, Dublinā. Tajā notika “Mesijas” pirmatskaņojums.

Šī oratorija bija rakstīta angļu valodā. Bet vēlāk tā tika tulkota arī viņa dzimtajā vācu valodā. Un viens no tulkojumiem pieder arī reiz Rīgā dzīvojušajam vācu rakstniekam, dzejniekam, teologam Rīgas Domskolas skolotājam (1764-1769) Johanam Gotfrīdam Herderam (*Johann Gottfried Herder*, 1744-1803). Pie pašas Rīgas Doma baznīcas ir neliels Herdera vārdā nosaukts laukums, kur ir uzstādīts piemineklis šim vīram. Nu, vai tas nav interesanti?



Johana Godfrīda Herdera portrets.
Mākslinieks Antons Grafs (Anton Graff), 1785



J. G. Herdera piemineklis Herdera laukumā Vecrīgā.
Tēlnieks - Ludvigs Šallers (*Ludwig Schaller*, 1804-1865)(bistes oriģināls atrodas Veimārā)
Arhitekts - Heinrihs Kārlis Šēls (*Heinrich Karl Scheel*, 1829-1909)

Autors - Iveta Grunde